

ZADANIE: Rozwiąż rebus i poznaj najważniejszy instrument w kapeli łowickiej. Wpisz nazwę instrumentu w pola powyżej.



Harmonia – instrument muzyczny zaliczany do grupy idiofonów dętych. Harmonia składa się z trzech zasadniczych części: dwóch tak zwanych *skrzynek*, wykonanych z drewna oraz umieszczonego pomiędzy nimi *miecha*. Miech wykonywano najczęściej ze skóry lub tektury. Na skrzynkach umieszczone są *guziki* i *klawisze*. Prąd powietrza wytworzony przez ręcznie poruszany miech, wprowadzając w drganie znajdujący się w środku stroik wywołuje dźwięk. Początkowo instrument działał przy użyciu miechów nożnych, które z czasem zostały zastąpione przez miech ręczny.

Harmonie pojawiły się w polskiej kulturze ludowej na początku XIX wieku, a w latach 30. XX wieku stały się tak popularne, że zaczęły wypierać skrzypce z wiejskich wesel. Po II wojnie światowej harmonie zostały wyparte przez produkowane masowo, tańsze akordeony. Akordeon jest zbudowany podobnie do harmonii, jednak na prawej skrzynce zawsze znajduje się klawiatura klawiszowa - fortepianowa.

Osoba grająca na harmonii to:



ZADANIE: Na podstawie opisu instrumentu oznacz na rysunku poszczególne jego elementy.

- 1 - SKRZYNKI
- 2 - MIECH
- 3 - KLAWISZE
- 4 - GUZIKI

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach zadania: Na łowicką nutę - nowe zajęcia edukacyjne w Muzeum w Łowiczu Program: EtnoPolska 2019

Opracowanie merytoryczne: Marianna Monika | Opracowanie graficzne: Krystian Cipiński
Konsultacje: Samorządowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Łowiczu
Materiały archiwalne ze zbiorów Muzeum w Łowiczu



Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „EtnoPolska 2019”



KARTY DO ZAJĘĆ MUZEALNYCH

Szkoła Podstawowa

MUZEUM W ŁOWICZU

Mali muzykanci

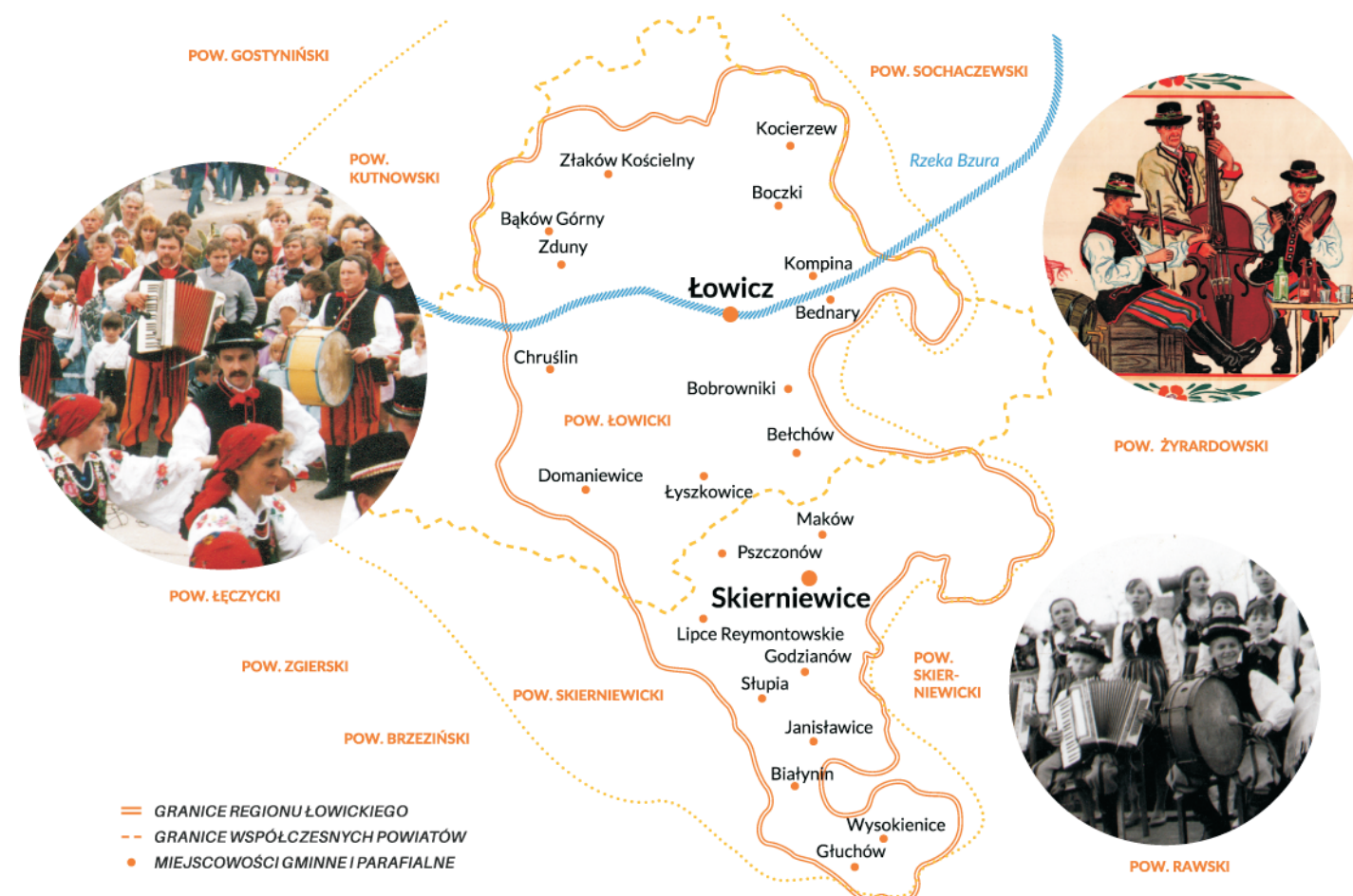
Tradycje muzyczne regionu łowickiego



Księstwo Łowickie i Księżacy

Tradycje muzyczne regionu łowickiego były i nadal są ważnym elementem kultury ludowej dawnego Księstwa Łowickiego. Teren Księstwa obejmował miasta: Łowicz i Skierniewice oraz ziemie wokół nich. Odpowiada to dzisiejszemu powiatowi łowickiemu oraz części powiatu skierniewickiego. Muzyka ludowa, tańce, pieśni i przyśpiewki były nieodłączną częścią zwyczajów oraz obrzędów dorocznych, a także tradycji i obyczajów rodzinnych praktykowanych wśród mieszkańców tego terenu nazywanych Księżakami (od słowa Księstwo). Na osoby grające na instrumentach mówiło się w gwarze łowickiej *muzykanci* lub *muzykanty*, a grupa takich osób grająca wspólnie utwory nazywana była *kapelą*.

ZADANIE: Przyjrzyj się mapie. Znajdź i zaznacz na niej miasta: Łowicz i Skierniewice, granicę Księstwa Łowickiego oraz rzekę Bzurę. Jeśli Ty lub Twoja rodzina mieszkacie na terenie regionu, spróbuj zaznaczyć rodzinną miejscowość na mapie.



ZADANIE: Rozwiąż rebus i poznaj najważniejszy instrument w kapeli łowickiej. Wpisz nazwę instrumentu w pola powyżej.



nia = pce

ZADANIE: Rozwiąż rebus i poznaj kolejny instrument w kapeli łowickiej. Wpisz nazwę instrumentu w pola powyżej.



Skrzypce ze smyczkiem - muzyczny instrument strunowy z grupy chordofonów smyczkowych. Pudło skrzypiec składa się z dwóch lekko wypukłych *płyt rezonansowych*, które są połączone ze sobą *boczkami*. Płyty mają boczne wycięcia w kształcie litery c tzw. *talie*. Na wierzchniej płycie umieszczone są *otwory rezonansowe* w kształcie litery f, nazywane również efami. Od wewnątrz płytę wierzchnią i spodnią rozpira drewniany kołeczek zwany *duszą* (przenosi drgania z płyty wierzchniej na spodnią). Do pudła rezonansowego przymocowana jest szyjka, na niej znajduje się *gryf*. Całość kończy komora kołkowa z główką zwykle w kształcie *ślimaka*. Cztery *struny*, podparte na *mostku*, napinane są za pomocą kołków umieszczonych w komorze kołkowej - *ślimaku*.

Strunnik zaczepiony jest żyłką do *guzika* umieszczonego w dolnej części skrzypiec. *Smyczek*, który składa się z drewnianego pręta i włosia, służy do pocierania strun i wydobywania dźwięku.

Skrzypce są obecne w polskiej kulturze ludowej od XIX wieku.

Osoba grająca na skrzypcach to:

ZADANIE: Na podstawie opisu instrumentu oznacz na rysunku poszczególne jego elementy.



- 1 - BOCZKI
- 2 - TALIA
- 3 - PŁYTY REZONANSOWE
- 4 - GRYF
- 5 - ŚLIMAK
- 6 - OTWORY REZONANSOWE
- 7 - STRUNNIK
- 8 - GUZIK
- 9 - SMYCZEK

Bęben ze stalką - instrument z grupy membranofonów uderzanych. Dwie *membrany* naciągnięte są na przetak bez sita lub specjalnie wykonaną drewnianą obręcz - czyli *korpus rezonansowy*. Skóra zamocowana jest za pomocą metalowej obrączki i naciągu śrubowego lub gwoździ. Na bębnie gra się oburącz, dlatego zwykle instrument wyposażony jest w sznurek lub rzemień ułatwiający trzymanie instrumentu. Na korpusie mocuje się pręt ze *stalką*, nazywaną potocznie trójkątem. Do gry na membranach wykorzystuje się drewnianą *pałkę*, a do gry na stalce - metalowy pręt nazywany *cykiem*.

Bęben jest obecny w polskiej kulturze ludowej od XIX wieku. W kapeli to niemal nieodłączny towarzysz skrzypiec.

Osoba grająca na bębnie to:

ZADANIE: Na podstawie opisu instrumentu oznacz na rysunku poszczególne jego elementy.



- 1 - KORPUS
- 2 - MEMBRANA
- 3 - PAŁKA
- 4 - STALKA
- 5 - CYK